

DIN COMEDIILE lui T. ALEXI.

NICI MINTE,

  NICI NOROC

BCU Cluj / Central University Library Cluj

COMEDIE ÎNTR'UN ACT.

EDITURA LIBRĂRIEI CIURCU,
BRASSÓ.

NICI MINTE,

   NICI NOROC

COMEDIE ÎNTR'UN ACT

DE

THEOCHAR ALEXI.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EDITURA
LIBRĂRIEI CIURCU, BRASSÓ
1903.

70886

PERSÓNELE :

Mitică Fortoc.
Irina, soră-sa.
Leo Pavleanu.
Isac Ciung, banțier.
Ioan Țipipiu, avocat.
Chir Tanase.
Sava, servitor.

~~~~~

Odaie elegantă la Fortoc. O masă rotundă în mijloc, o masă de scris în dreapta. Ușe în fund și ușe în dreapta.

❦

Voia de reprezentare se procură dela autor.

Adresa: Librăria Ciurcu, Brassó.

Tipografia CIURCU & COMP., Brassó.

SCENA I.

Mitică, Isac, mai pe urmă Sava, Tanase, Irina.

Isac (arată spre nisce piese de aur întinse pe masa rotundă din mijloc) Una miiă napoleonī! Poftim, numărăi ș'apoi să-mi subscrii actul. (Arată spre o hârtie de pe masă)

Mitică. Bine,... am vădut când ai numărat... sunt tocmai o miiă de napoleonī seū. douăzeci de mił de franci, . . . în act ai pus însă treizeci de mił de franci.

Isac. Dacă i-am pus, sunt acolo, și sunt bine puși. (C'est à prendre ou à laisser, cum dice Francezul). Dacă vréi bine, dacă nu. . . tot atât. . . scii, că eū unul nu te silesc la nimic.

Mitică. Nu mă silescī?

Tanase (la ușa din fund după scenă) Ce face? Nemernicule! Domnul Mitică nu-ī acasă? Dă-te în lături, să intrăm . . . . Avem să-l așteptăm pân' va veni.

Sava (tot de acolo) Nu mi-e permis.

Tanase (tot de acolo.) Nu ți-e permis? (Ușa se deschide cu violență, Sava repeđit de Tanase sbóră drept spre masă, de pe care era mai să risipescă monetele.)

Sava. Cu permisiunea Dv.

Isac. Ce fel? Permisune? Să nu care cumva să te atingi de bani.

Tanase (întră). Așteptă numai, te-oî învăța eă mințe, să-mî ții tu calea!

Mitică (speriat). Ce vreaî chir Tanase?

Isac. Veđi-ți de napoleoniî D-tale, eă unul nu mai răspund de eî.

Tanase. Mă întrebî, ce vreaŭ? Étă! (Merge la ușa rămasă deschisă) Întră coconiță de veđi și D-ta, cum se jócă coconașul Mitică cu baniî. Are din berechet. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Irina. Nu sciŭ dacă pot să întru, Mitică nu e singur.

Tanase. Poftim, poftim! Nu te teme de nimic.

Irina. Nu e vorba de temut, da póte nu-î viŭ pe plac.

Isac. Domnule Fortoc . . . declin orî ce răspundere. . . Subscrie-mî actul.

Tanase. Răspundere? Act? Pare că am sosit tocmai la pont. Întră coconiță, întră! cere de la coconaș, să-ți presante pe acest onorabil.

Irina (întră, cătră Isac) Eă sunt sora lui Mitică.

Mitică. Dumnélui însă este Domnul Isac Ciung, bancher.

Tanase. Isac și bancher, atunci de bună sémă sê trage dela Ierusalaim. Visita onorabilului trebuie să te coste scump, coconașule.

Mitică. De ce?

Tanase. D'apoî... venind chiar dela Ierusalaim.

Isac. Cine-î Dumnélui? E cam arogant.

Irina. Este epi...

Tanase (îi taie cuvîntul) Sunt epistat pe moșia Ulmeni, proprietatea boerului Fortoc.

Isac. Un rustic.

Tanase. Arogant... rustic? Nu sciû ovre-
esce, dar parcă aste numiri nu sunt de vr'o
laudă pentru mine.

Mitică. Chir Tanase e un vechiû om al
casei nóstre, cam rêsfățat de rëposatul tată-meû
Nu e vr'un diplomat, decî nu te scandalisa de
observările sale.

Isac. Domnișóra sora D-tale sê va plictisi
în rëstimpul, ce ne va trebui ca să terminăm
afacerea nóstră.

Mitică (cătră Sava, care nu și-a venit încă în fire.) Ce
staî colea ca un nătărău? Condu pe Dumniilor
în salon.

Sava (tresărind). Ha, să-î duc . . . poftiți!

Irina (mirată.) Salon? Dar asta ce este? Ai odăi și mai splendide decum este asta?

Isac (turbat de privirile cu cari îi urmăze Tanase toate mișcările, a vrut să intrerupă pe Irina, dar s'a contenit până aici, acum numai pöte, căci Tanase a luat hârtia de pe masă, și s'a cufundat în cetirea ei.) Domnul epistat își arögă un drept, care nu i să cuvine. Ecă cetesce un act ce nu-l privesce.

Tanase. Ce face? Nu mă privesce? (Cătră Sava). Eși!

Sava (tresare). Ha, să es... poruncă... mă duc.

Tanase. In act este vorba de a greva moșia noastră cu o ipotecă de 30,000 de franci și dicit că așa lucru nu m'ar privi pe mine, epistatul imobilului?

Irina. 30,000 de franci? Nene, ce ne va mai rămânea nouă din venit, dacă vei plăti interese la acéstă sumă? Nici jumătate din cât ni-a rămas până acuma!

Isac. Dar' așa! Interesele fac 3500, eü însă vă voi plăti arëndă 8000 de franci, vă vor prisosi dară 4500 de franci pe an.

Irina. Frumösă sumă! Ce dicit nene? İți vor ajunge 4500 franci ție, care cheltuesc 10,000 pe an? Ba după timp și mai mult încă.

Tanase. Arëndă? E vorba să arëndatți Ulmenii? Dacă să cuprindă asta în act, îl voi pune pe foc. (Caută în josul actului) Da ce mă turbur, nu-î încă scris.

Isac. Domnule Fortoc, D-ta mi-ai spus, că ai fi unicul stăpân peste Ulmeni.

Irina. Da, este formal. Dară mai are și o mamă bătrână, mă are și pe mine. Până acum am fost noi exploatorii moșiei, . . . am deservit tot venitul lui Mitică, oprind pe séma noastră numai cât a fost de lipsă, ca să nu murim de fôme . . .

Tanase. Nu-î vedeți toaleta. Libertocită? Pălăria coconitei . . . ian privesce-î pălăria!

Mitică. Ajungă-vă. Domnul Isac nu-î nici croitor, nici modist. . . este bancher.

Tanase. Și să trage dela Ierusalaim.

Mitică. Nu-ți permit, nu vă permit asemenea lamentațiunii meschine.

Isac. In adevăr Domnișoră, mă vedeți în o genă nespusă . . . Ca să vă scap de orî-ce neplăcere, am să tranșez cu fratele Dv. . . . Imi pare rău, Domnule Fortoc, că nu sunt în stare, sub asemenea condițiuni, a-ți face serviciul cerut. Imi voi relua banii.

Mitică. Condițiunii?... nu le găsești destul de exorbitante condițiunile D-tale?... Cred că poți fi pe deplin mulțumit decât ți le primesc.

Tanase. Ai mare trebuință de acești bani, coconășule?

Mitică. Da, ... e chestie de onoare la mijloc.

Irina. Chestie de onoare? Îi ai pierdut în joc de cărți și trebuie să îi plătești neamănat?

Tanase. Câți bani sunt pe masă?

Mitică. O miiă de napoleonii.

Irina. Vai de mine 20,000 de franci...

Tanase. Ți-ai în act stați 30.000. ... Domnule bancher, vei bine voi a ne lăsa puțin singuri. Vină mai târziu, să-ți iați sau înscrisul, sau banii.

Isac. Cu ce drept îmi vorbesc astfel? Eu n'am cu D-ta nimic. Ce ți dice Domnul Fortoc, care a alergat la ajutorul meu, ca să rămâiă parolist?

Mitică. Chestie familiară, Domnule, ... am o vorbă cu ... cu soră mea ... deci dă-mi puțin răgaz, ... n'ai grije.

Isac. Bine, mă duc, dară am să duc și actul cu mine, fiă chiar nesubscris.

Tanase. Până una alta actul este în bună păstrare la mine. .... te poftesc a întreba mai târziu de el.

Isac. Voi aduce un avocat.

Tanase. Fiă și două, Domnule, adio D-le.

Isac. Ciudați paroliști! Față de cartofori onórea e onóre, față de un bancher însă...

Tanase. Doresci cumva să descurcăm această chestie la parchet.

Isac (turburat) Domnul procuror îmi este amic, așa să ști, îmi este bun amic. Am să vii cu un avocat. (Ese)

SCENA II.

Precedenții fără **Isac**.

Irina. Mitică! Mă vezi în culmea disperării. Nu-î destul că ai tocat tot venitul moșiei, încât n'avem cu ce ne cumpăra o păreche de boi, fără de care n'am putea face arăturile de ăst-an, căci...

Mitică (o întrerupe). A, poftim!... Mie îmi este de o miiă de napoleon, îmi e de onórea mea, tu însă îmi cânți de o păreche de boi. Simți cale d'o poște a poiată.

Tanase. Dacă tocmai vreai să-ți dai moșia pe alte mâni, dă-mi-o mie.... îți plătesc pe ea tot atâta arândă ca și bancherul, plus că cocoșele vor putea sta la mine.

Irina. Vreai să te faci arândaș, chir Tanase?

Mitică. Ai strîns din lefşóra D-tale capitalul trebuincios pentru aşa ceva? Ciudat lucru!

Tanase. Ba eŭ n'am nici un capital, imi dá însă Domnul Leo Pavleanu.

Irina }
Mitică } (simultan.) Domnul Pavleanu?

Tanase. Il cunósceţi? Eŭ nu l'am vęđut nici odată, însă mi-a scris . . . s'a informat despre tóte . . . mai ales despre traiul coconiţelor . . . apoi mi-a propus o léfă mai mare, decă aşi putea mijloci, să ia Domniasa moşia . . . de dragul vęnatului.

Mitică. Când să vęneze? Pe timpul vęnătórelor este ocupat, fiind actor.

Irina. Domnul Pavleanu actor?

Mitică. Ce, dór nu-ţi va fi scris şi ţie? Curios lucru! Să tacă numai faţă de mine, . . . stăpânul moşiei.

Irina. Te întálnesci cu dęnsul?

Mitică. Ba încă fórte des . . . la club . . . Da nu mi-ai răspuns Irino, ţi-a scris?

Irina. (confusiată.) Mie? Aşi ba, . . . mi-a fost prezentat acum un an la Constanţa, fară a ni să spune, că ar fi actor.

Mitică. Şi încă un actor mediocru, cu tóte că e din familie bună.

Tanase. Bună órá cum a fost şi Milo.

Mitică. Ce să potrivește. Pavleanu nu e artist ca Milo, nu-și tócă baniî pentru a ridica arta dramatică. El s'a făcut actor, ca să vorbescă lumea de el, să contrarieze pe tată seü, care nu i-a permis, să se facă militar. Cum i-a veni alt capriciu, va părăsi teatrul.

Tanase. Mai sci, decă nu vrea să se facă arêndaș, ca să impace pe tată-seü.

Mitică. Așa lucru ar fi în contra firei sale. Ar fi și lucru de rîs, să arêndeze o moșie străină, până când ar putea să exploateze pămênturile strămoșesci.

Irina. Parej că-l cunoscî tare de aprópe.

Mitică. Da, îl cunosc, și decă n'ași sci, că are noroc la cărți, m'ași teme să nu aibă cumva noroc pe lîngă sorioara mea.

Irina. Câștigă dară, când jócă în cărți?

Mitică. Oare pentru asta mî-ați dat onoarea visitei vóstre, ca să aflați amênunțe despre Pavleanu?

Tanase. Spune-î coconița, pentruce am venit?

Irina (vorbesce repede, ca să-și mascheze gena.) Unchiul Căminescu a convocat un consiliu familiar, ca să stavilescă potopul risipei tale. Acest consiliu a decis, a te pune sub curatelă și a denumit de epítropul teü pe chir Tanase, care decî nu mai este un simplu epístat.

Mitică. Nu se pôte! V'ați înțeles și cu greșierul de la tribunal, care chiar ađi m'a șoptit așa ceva! . . . Voiți să mă îngroziti, Tribunalul nu va admite.

Tanase. Tot de la greșier ați aflat și asta?

Mitică. Nu m'a sosit nici o hârtie.

Tanase. Are să-ți sosescă cât de curând, căci doară n'am venit de flori de măr în capitală.

Mitică. Așa, vreți să-mi stricați tótă cariera?

Irina. Da, în adevăr, voim să-ți stricăm cariera de cartofor.

Mitică. De ați ști, cine-mi ia banii, n'ați vorbi așa.

Irina. Ori cine ar fi, suntem datori, a te înfrâna.

Tanase. Cum stăm cu această miia de napoleonii?

Mitică. Nu-ți permit a-mi vorbi în acest ton, căci nu mi-ai prezentat încă decretul de epitrop. Cărați-vă din casa mea!

Irina. Ce purtare? Dómne Dumneđeule! Asta ți-e cultura?

Tanase. Să mă gonesci pe mine, cale, vale! Da și pe coconița?

Mitică. Ești, ori de unde nu . . .

Tanase. Ce va fi, de unde nu?

Mitică. Sună clopoțelul, să viii Sava.

Tanase. Netotul de servitor? Ean îndrăznescă.

Irina. Hai chir Tanase; dór' nu ne vom încăiera cu Sava?

Tanase. Mergem, da luăm și napoleoni!

Mitică. (Sbiéră.) Să nu care cumva!

SCENA III.

Precedenții. **Pavleanu.**

Pav. A, pardon!.. Credeam în pericol pe fratele Mitică!... Ce strigi așa?... Pardon! (Vrea să se retragă.)

Irina (sporiată.) Eată-l.

Mitică. Nu mă lăsa Pavlene... sunt în adevăr amenințat. Ean chir Tanase vrea să-mi ia banii, din cari cea mai mare parte sunt destinați pentru tine.

Tanase. Nu prea sunt încântat să te ved în persónă, Domnule. Décă joci și câștigi în cărți, e de prisos a-ți deveni epistat. . ,

Irina (exasperată.) Dumnialui este creditorul tău de onóre, nene? Dumnialui? Așa dară Domnul Pavleanu nu este numai actor, ci peste asta și un traficant de parole de onóre. Să-ți fiă rușine, Domnule (plânge.)

Mitică. Veți că era mai bine, decât pleca!

Pav. Nu mă așteptam la nisce lacrimi de ocașie.

Irina (supărată.) In adevăr, ce rușine de a-ți fi făcut o astfel de surprindere, când nu meriți de cât disprețul meu.

Pav. Sciî, că ești sublimă în furia D-tale! Imî placî, tare imî placî, coconiță.

Irina. De-ți plac, orî de nu-ți plac, puțin imî pasă Domnule. Rolul ce-l joci acum, îți șede mai rău de cât cel de pe scenă, ba mai rău chiar decât acela, pe care ți l'ai creat pe lingă frate-meu.

Pav. Pardon Domnișoră, te vîd exasperată. Ca să-ți dau timp pentru a te liniști, mă voi ocupa de mică afacere, care m'a adus la fratele D-tale. Hai stringe-ți napoleonii, frate Mitică, și mergem să ne răfuim.

Tanase. Domnul nu scie, că consiliul de familie a declarat pe coconaș de risipitor, l'a interdis, si l'a pus sub epitropia mea.

Pav. Este drept Mitică?

Mitică. Nu-l drept, căci nu mi-a venit nici o rezoluție de la tribunal.

Irina. Familia însă te consideră de interdis... Cred, că nici un bărbat de onóre, aflând despre asta, nu va mai risca, de a trata afaceri seriose cu tine.

Pav. Asta e la adresa mea coconiță, însă ai greșit adresa. Fratele D-tale, cât timp nu este

formal interzis, este volnic a face cu averea sa, ceea ce bine îi place Domniei-Sale. Lasă-l mai bine dar, să trateze cu mine, de cât cu ori care prim-venit.

Irina. Nu știu de ce ar fi mai bine menajat de D-ta, decât de ori-care prim venit!

Pav. Nu știi coconiță? Întrébă-te mai serios, și cred că o vei afla. (Cătră Mitică, care a strins aurul de pe masă și l'a pus în bazunare.) Du-te Mitică de te îmbracă, să mergem la club, ca să-ți dau revanșa, ce-ți datorez.

Tanase. Adică, plată și răsplată. Mă tem să nu te pomenesci coconașule, mergând tot așa înainte, scos din imobilul D-tale.

Pav. Eată o ideeă grandioasă. Du-te Mitică și revină cât mai curând.

Mitică. La moment. (Ese.)

Pav. Am o vorbă cu coconiță, chîr Tanase; te rog, treci dincolo și feresce-ne de visitori nechemați.

Tanase. Ce dice coconița?

Irina. Decă Domnul Pavleanu crede, că mî-e frică să staî singură cu Domnia-sa, să înșală.

Tanase. Es dară. (Ese.)

SCENA IV.

Irina. Pavleanu.

Pav. Coconiță, D-ta nu ești din cele fasolite. Cine înotă ca D-ta cu atât curaj și cu atâta energie în valurile mării, nu se teme nici de valurile vieții. . . deci cred, că nu vei cădea în leșin, auzind următoreea declarație: te iubesc, și am să te iaș de soție.

Irina. Pentru ca să-ți ajungi acésta țintă, te-ai făcut actor?

Pav. Pe când m'am făcut actor, nu te cunosceam încă.

Irina. Așa dară, te-ai apucat să storci punga frate-meu.

Pav. Da și cu intențiune, din care una este, de a-ți atrage atențiunea D-tale asupra acțiunilor mele, căci fisicul mi-l'ai cunoscut la Constanța și cred, că nu ți-a displăcut.

Irina. Cu atât mai mult îmi displace morala D-tale, care nu este de cât o grozavă mîrșăvie și nu-ți pôte atrage din parte-mi decăt o desăvêrșită ură.

Pav. După filosofi, ura este cel mai solid fundament al amorului.

Irina. Află dară, că eu nu sunt filosofă.

Pav. Ce nu este, va fi. O vorbă a lui chir Tanase mi-a arêtat calea salutei. Ca să apuc pe

ea și s'o percurg, nu-mi trebuie de cât vr'o câteva ore, e de lipsă însă, ca să-mi lăsați terenul liber. Deci vă rog să trageți pentru vr'o oră, două în hotelul din fața acestor case, de unde vă voi pofti aici în momentul decisiv.

Irina. Idei de actor. —

Pav. Cred, că-ți joc o comedie? Tot ce se poate. Să avem însă grije, să nu se prefacă în o tragedie.

Irina. Ori va fi vr'o apucătură de cartofor?

Pav. Una să-mi promiți, Irină dragă.

Irina. Irină dragă?! Nu suntem pe scenă, D-le.

Pav. Dar' ne vom urca noi amândoi pe scena vieții, nu mai departe de cât în minutul în care te vei convinge, că ți-am jertfit și lauri de actor, și aurul de pe masa cea verde, și că de dragul D-tale m'am împăcat cu tată meu boerul. Promite-mi, că atunci îmi vei da mâna.

Irina. Fiă! Promisiune pentru promisiune, ha, ha!

Pav. Veți cât de curând plânsul s'a prefăcut în ris.

Tanase (după scenă.) Nu înțelegeți Domnilor, că nu puteți intra?

Pav. (merge la ușe și o desehide.) Poftiți, vă rog.

SCENA IV.

Precedenții. **Tanase, Țipipiu, Isac.**

Tan. (Arată spre Țipipiu) E cam turtit onorabilul.

Țip. Eă tu.. ru.. tit. Eă onorabil? Eă-s avocat Domnule și inolog. Ști ce-î i.. ino.. olog?

Tan. Nu pari nici decum olog.

Irina. Inolog va să ȃică cunoscător de vi-nuri, chir Tanase.

Țip. Domnișóra e cu.. cultă... Dumniului e un chir.. am înțeles... un chir. Eă mai sunt și ba... bancher.

Pav. La masa cea verde.

Isac. Vă rog, vă rog, bancheria e de specialitatea mea.

Țip. Da, spe.. spi.. ȃeria.. litatea D-tale este bancheria sor cu pușcăria, ha, ha.

Isac. Așa vorbesci?... Am să te lipsesc de clientela mea.

Țip. Cine te va feri atunci de soră-mea?

Tan. Adică te mărturisesci frate cu pușcăria?

Irina. Haidem chir Tanase.

Tan. Unde să mergem coconiță?

Irina. La hotel... aici nu este de mine.

Țip. Nu-î de D-ta? Și ore de ce nu? Așa odaie scuturată ca și asta nu găsești în nici un hotel.

Irina. Adio, Domnule Pavlene. (Ese.)

Pav. La revedere, la revedere!

Țip. A revoar, să ne vedem mai rar.

Tanase. E turtit onorabilul. (Ese).

SCENA V.

Pavleanu. Isac, Țipipiu.

Isac. Aerul de pe stradă nu ți-a priit, Domnule avocat.

Pav. Așa îmi pare și mie,

Isac. De sciam una ca asta, te lăsam mai bine acasă la D-ta.

Țip. Că bine și făceaî. În garafă mai erau vr'o două pi.. picături.

Isac. Mă tem că prezența D-tale, în loc să-mi folosescă, să nu-mi fiă de pagubă aici.

Țip. Eă să-ți fiu de pagubă? Eă meșterul șicaneî?

Pav. Veđi, veđi, minunea minunelor. Amin-tindu-ți de arta D-tale, ți-ai venit în fire. Mintea ți s'a limpedit sub paroca D-tale. Sciî că-mî pare bine, îndoit de bine, căci am să te rog, să-mî faci o plăcere.

Țip. Atunci nu trebuiaî să te atingî de paroca mea. — Plăcere? Nu cumva ești însărcinat

din partea Domnului Fortoc ca să tratezi cu noi? Orî actul scris, orî banii redați, altă alternativă nu există.

Pav. Am să dau fratelui Mitică o revanșa pentru deruta sa de erî, în care i-am luat 15000 franci pe parolă, peste banii gata ce a avut. Mi-e zor, să-l împac, așa de zor, încât îmi este peste putință, ca să aștept până desêră, când numai ne-am putea presenta la clubul nostru, fără d'a provoca senzațiune. Voiesc să mă degajez chiar acum și chiar aici pe loc. Orî mă câștigă el pe mine, orî eũ pe el, în care cas va trece în buzunarele mele întregul împrumut, contractat de dânsul la Domnul bancher.

Isac. Împrumutul este acordat, însă nu-î încă contractat. Nu știu decî unde țintesce orațiunea D-tale.

Țip. Pe scurt Țis, Domnul Pavleanu vrea să ne dea o bancă de 15000 franci, . .

Pav. Plus numărarul ce am în buzunar.

Țip. Și plus ce va mai câștiga dela D-l Fortoc și dela D-l Ciung . . .

Isac. Eũ unul nu primesc a lua parte la bancă.

Țip. Eũ însă primesc cu plăcere. Pecat că n'am decât numai o miiă de franci cu mine.

Isac. Nu mă dumeresc... ce fel de bancă vrea să ne dea... vroiți să diceți... să fondeze Dumniului. Ași fi un prost, dacă așa fi gata a face concurență la „Creditul misterios“ banca la care sunt vice-președinte.

SCENA VI.

Precedenții. **Mitică.**

Pav. Să vede treba, că Domnul bancher a făcut un bun profit cu tine. Ne spune nisce glume prea neprofitabile. Unde ai lăsat punga?

Mitică. Am făcut napoleonii fișicuri și i-am pus în buzunar, însă nu pe toți, mi s'a urit... Domnule bancher, să-mi trimiți la club pe vr'o 500 de napoleonii bilete de bancă, sunt mai lesne de manipulat.

Isac. Să-ți trimit, dar aș baș de una la sută, face diferență de 5 napoleonii în minus. Cum însă dispui D-ta tam ni sam de napoleonii mei?

Mitică. De unde până unde ai D-tale?

Isac. D'apoi până ce nu mi-ai subscris actul nu îi poți considera ca fiind ai D-tale. Întrăbă și pe Domnul avocat, pe care l'am adus cu mine.

Țip. M'ai adus cu D-ta?... Da baston sunt eū, ca să mă aduci cu D-ta?... Par' că era

vorba de o mică bancă, ce ar vrea să ne dea Domnul Pavleanu.

Pav. In adevăr frate Mitică, ar fi prea senzațional, dacă am merge acum la club, putem să ne apucăm chiar aici de lucru. Êtă, masa asta e prea potrivită, ér cărți de joc ne va aduce servitorul tău și, ca să nu lipséscă nici martoriî la duelul nostru, acești douî Domni, vor bine voi a ne secunda.

Isac. Eă secundant? Feritu-m'a Dumneđeul părinților mei!

Tip. Căt e de nesărat. Ce fel de bancher ești D-ta, de nu înțelegi limbagiul clubului?

Pav. Este vorba să secundați, adică să ajutați, pe fratele Mitică la luarea băncei mele.

Mitică. Nu sciu dăă, . . . par' că nu-mi vine să joc acasă la mine! Mă tem de ursuzluc.

Pav. Óre mai propice să-ți fie localul clubului? Unde ai perdut sumele cele considerabile? De sigur, că nu aici acasă la tine. Ș'apoî, . . . motivul principal, . . . trebuie să-ți aduci aminte, la ce a venit soră-ta și cu chir Tanase. De vor isbuti, atunci adio plăceri deprinse.

Mitică. Bine dăci! (Sună un clopoțel).

SCENA VII.

Precedenții. **Sava.****Sava.** Poruncă coconașule !**Mitică.** Să-mi aduci la moment o părechie de cărți de joc.**Sava.** De concină să fie, Domnule ?**Mitică.** Ce este concina ? Cărți franțuzesci, măi !**Isac.** Nu sci Domnule ce este concina ? ... Un joc frumos, pe care-l cunosc și eu, de-l joc cu soție-mea. Nu mai departe decât chiar asérá ne-am gâlcevit, căci Ruhela susțineá ...**Pav.** Va fi fost prea interesant ceea ce a susținut Dómna Ruhela, da nu împórtá .... Eú sunt mai curios să sciú, de ce mai așteptá Sava.**Sava.** Ean mă socoteam, că dacă v'ar trebuí cărți de concină, vi le-ași aduce pe ale mele, ... le am numai de acum un an.**Țip.** Și de un an le bați în tóte sérile ?**Sava.** Nu tocmai.**Mitică.** Cum îndrăznesci să ne îmbii cu așa cărți murdare ?**Sava.** Murdare ? Nu-s murdare, ... le-am spălat chiar aséra cu petroleú.**Pav.** Ha, ha ! cu petroleú ! Prea ne-ar ilumina, jucând cu ele.

Mitică. Ce oróre! Plécă d'aici și adă-ne o păreche de cărți franțuzesci, nouë de nouë. Na și bani. (Ți dă).

Sava. Eū vi le-ași fi lăsat pe ale mele cu un franc numai, cu timbru cu tot. (Ese).

Țip. De unde ți-ai procurat acest servitor? De la vr'o expoziție agricolă?

Mitică. Până va veni cu cărțile, bine voiți de ocupați loc împrejurul mesei. Eū merg s'aduc și restul de napoleonî. (Ese).

SCENA VIII.

Pavleanu, Țipipiu, Isac.

Isac. Și deū vroiți cu tot adinsul să mă încurcați și pe mine la banca D-v?

Pav. Nu te teme, Domnule bancher, n'ai să perdi decât numai cât te va lăsa inima. Poți juca și pe un franc numai.

Țip. Și de vei avea noroc, cu un singur franc, vei lua tótă banca.

Isac. Noroc? Ce e norocul? Ințelepții noștri dic, că norocul este lucru prost, primejdios ca și focul. Mă servesc de noroc, cum mă servesc și de foc, la vatra mea, la căsa mea, unde-l pot ține în friū. Da să mă apuc a-l cumpăra de la

ursitoare? Dómnne feresce! Asta ar vrea să ăică, a-mî perde mintea . . .

Țip. Poți să mai și perđi din ea, căci ai prea multă.

Isac. Puțină, multă, câtă am, vroî s'o păstrez.

Țip. Pentru ca să sciî să socotesci: două și cu una fac trei.

Isac. D-ta nu pledezî pentru mine ci pentru banca Domnului . . . In fine nu voi lua parte la joc, fiind-că nici nu-î cunosc regulile.

Pav. Nimic mai lesne. Eū țiū banca, D-v. puntați, primind fie-care dela mine dintru întăiū câte două cărți. Figurile și decii nu numără. Stăruința este a face 9. Tot insul póte spre acest scop să mai céră la rëndul seū încă o carte peste cele două dintăiū. Și eū bancherul, imi daū două cărți pe față. Numărând 9 trag tóte misele, numărând mai puțin, trag numai dela cei cari aū mai puțin decât mine, celorlalți le plătesc . . .

Țip. Veđi, Domnule Isac, că acest joc nu e bazat numai pe noroc, dar și pe minte. Cine are cumpêt, are și șanse. Trebuie să sci când să te opresci, bună óră la 4 numai, și când e mai bine să ceri încă o carte, chiar de ai numără deja 5 saū 6.

Isac. Mîntea m'ar ajuta pôte, décă ași da eũ banca, ... ca simplu puntator însă numai de noroc m'ași putea profita. In fine, dea-mi Domnul Fortoc actul subscris, ca să pot pleca d'aici.

SCENA IX.

Precedenții. **Mitică. Sava** (cu cărțile).

Mitică (cătră Sava.) Dă cărțile D-lui Pavleanu.

Sava (esecută.) Poftim Domnule! Da scumpe mai sunt. Ce pradă! Décă nu voiati să vă jucați cu ale mele, găsiam la cafenea, aprópe ca și noué. pe jumătate preț. Și eũ le-am cumpérat d'acolo pe ale mele.

Mitică. Eși! (Sava ese speriat.) Mai nainte de tóte trebue să-ți plătesc, frate Leo, fițiuicile mele de erí. (Dă Pavleanului mai multe fișicuri de napoleoníori, ér acesta îi dă nișce bilete.)

Isac. Dómne al părinților mei! Țeu nu-ı glumă! Ii dá 15000 de franci. (La o parte.) Am sfeclit-o... Nu m'am gândit, că subscrierea unui om, care perde în o séră 15000 de franci..., îi perde pe parolă și îi plătesce, ... nu m'am gândit că asemenea subscriere nu face nici cât o cépă degerată. Décă a perdut erí 15000 — va perde astăđi o sută de mił... pe parolă de onóre, care l'ar

sili să mă lase pe mine buzat. (Tare. Mă rog, mă rog, banii sunt ai mei. Nu îi las. Spune și D-ta, Domnule avocat.

Țip. Eă, ce să spuî?

Isac. Te-am adus ca să-mî aperi cauza, ér acum, când este la adică, mă întrebî, ce să spuî? D'apoî eă sunt licențiat în drepturî, orî D-ta?

Pav. Aceștî banî sunt acum ai mei. Eă n'am nimic cu D-ta Domnule, nimic, de cât dór' să te admit și pe D-ta printre asaîtatorîi bănceî mele.

Isac. Cum, ce fel? Banî D-tale, când Domnul Fortoc nu-mî-a subscris nimic? Spune și D-ta, Domnule avocat. . .

Mitică. De ce l'ai lăsat pe chir Tanase, ca să ducă actul?

Țip. De ce l'ai lăsat? In fine-țî fac altul. Haidem! (Să aședă la masă.)

Pav. (Se aședă în fruntea meseî și așterne napoleonî primitî și încă din banî sêî, înainte sa.)

Mitică (ocupă loc cam față 'n față cu dînsul.)

Isac. Și deă voițî să vă jucațî cu banîi mei?

Țip. (ședînd în stînga Pavleanului.) Eă unul mă joc cu ai mei. Cât despre cei lalțî Domnî, să va alege, să va alege.

Isac. Dațî-mî banî, jucațî pe fițuice!

Pav. Te rog, încetéză! Eată mă port garant pentru fratele Mitică.

Mitică. Ce mizerie!

Țip. Nu te tulbura Domnule Fortoc. Décă vreaî să iaî banca, trebuie să fi cu sângele rece. Ear D-ta, Domnule bancher, după declarația D-luî Pavleanu nu mai aî să ȓici nici o vorbă. Ți-am câștigat cauza.

Isac. Care va să ȓică, aî să-mî faci vr'un cont pentru ostenéla D-tale.

Țip. D'apoi ce cređi, că am luat de géba licența în drepturi?

Pav. (cătră Isac.) Poftim de șeđi aici lîngă mine. Décă nu vreaî să iaî parte la joc, privesce și tacî. Cum vom termina, mă voi pune la dispozițiunea D-tale, nota-bene, de va mai fi de lipsă. Incepem... Nu puntezî?... Nu-ți daŭ dară cărți. (Dă cărți luî Mitică și luî Țip. Să încinge un joc pasionat.)

Isac (cătră public.) Tot câte cincî ȓeci de napoleonî, adică o miă de lei! Bre... éráșî.. éráșî... Și... veđi... veđi... Fortoc... care erî a perdut.. ađi câștigă mereŭ... ér a câștigat.. acum din nou. Cărțile luî ar cădea în partea mea... așa dară în locul luî... eu așî fi acela, care ar câștiga mereŭ... Așî câștiga cu atât mai vêtos cu cât

eŭ mî-aşî putea stăpâni fisionomia mai bine de cât dînsul. . . Bancherul n'are de cât să-l privescă tîntă, ca să scie, decă a luat cărţi bune séu rele şi să se conformeze. D'aceea bancherul a tras câte o dată şi după 5 séu 6. . .

Țip. Ce vîună rea. Mi s'a dus miîa de franci, nu mai puntez.

Pav. Jócă pe credit.

Țip. Nicî o dată, din principiŭ. . .

Isac (merge la masă.) Decă-mî permiteţi să mă aşed şi eŭ lîngă Dv . . .

Pav. Poftim, poftim!

Isac (sede între Pav. şi Mitică.) Puî şi eu un . . . napoleon. (Scóte un napoleonor şi-l pune pe masă, il ţine insă acoperit cu mâna).

Pav. Poftim! (îi dă douë cărţi.) Mai cerî. . .

Isac (buimăcit.) Ba. . . da. . . ba.

Pav. (îi dă o carte.)

Isac (aruncă cărţile şi ascunde iute napoleonorul.) Nu ţi-am cerut, nu ţi-am cerut!

Mitică. Ean să vîd, ce a fost a treia carte? Eŭ mai cer. (După ce a primit cartea.) La dracu. (Cătră Isac.) Mi-ai luat şesele şi mî-ai lăsat un şapte peste cei trei ochî, ce am avut în mîună. Mi te-ai pus chéză rea (cătră Pav.) Nu trebuiaî să-l admitî.

(Măsoră cu ochii suma de bani de dinaintea sa.) Sciï ce, D-le bancher, ia-ți miia de napoleonï din grămada de aici, și descură-mï locul.

Isac (să apucă să numere.) Asta-ï un afront, nu face însă nimic, am să țiï minte. Spuiă și D-l avocat. Imï iaă și țece napoleonï dobëndă, . . . spuiă și Domnul avocat. . . Ear pentru licența îndrepturï a D-tale, D-le avocat, cât să iaă?

Tip. N'ai să iaï nimic, ci ai să-mï numeri cinci sprețece napoleonï din banii D-tale.

Isac. Da lucrat-a licența D-tale ceva în profitul meü? N'ai vorbit tot în partea contrarului meü?

Mitică. Te-am rugat, să-mï descurci locul. De când te-ai aședat între mine și bancher, m'a părăsit' norocul. Pune napoleonii înapoi, căci peste puțin voi avea lipsă de ei.

Isac (să scólă speriat.) Am onóre Domnilor, am onóre. (Plécă d'a fuga.)

Tip. Nu uita să-ți iaï și pălăria. Unde ai pus-o?

Isac (din ușe să feresce cu amëndouë mânila și ese.)

SCENA X.

Precedenții fără **Isac**.

Mitică (cătră Tipipiu.) De ce-l lași să plece? Opresce-l, rogu-te. Eü nu-mï pot părăsi jocul. De

la un timp mî-am tot dublat misa. Sunt 30,000 de franci pe o carte.

Tip. Mă asmuțesci în urma lui Isac, tocmai pe mine, pe avocatul, pe apărătorul său? Vă las și eu.

Pav. Ba să nu pleci D-le avocat.. mai stai un moment. Eată misa lui Mitică s'a urcat deja la 60,000 de franci. Dacă ai pleca acum, am trebui să încetăm, căci fără martor... n'ăși putea să urmez înainte . . .

Tip. Înțeleg, vă fac plăcerea și mai stau puținel.

Mitică (după ce s'a continuat jocul.) Drace, s'a dus și misa de 60,000 de franci. Cvit său dublu.

Pav. Ia seama, de vei perde, îți ia moșia întrégă.

Mitică. La dracu! Am pierdut de zece ori de-a rîndul, dór' nu voi perde și a unspredecea óră!.. ș'apoî decă... ducă-să în fine și moșia.

Pav. Mergă decî! (Dă cărți.) Mai cerî!

Mitică (sisteză un moment.) Dă-mî. (Primind cartea se îngelbinesce.)

Pav. (își dă cărțile.) Patru!.. resto cu patru. Cât ai?

Mitică Unu . . . nu trebuia să cer peste cincî. Ai înțeles, că m'am stricat și d'aceea ai restat la patru.. Cvit său duplu.

Pav. Unde te duci cu gândul? Ai pierdut 120,000 de franci. 240,000 nu face moșia ta!.. nici 120,000— dór' în cărți. Nu mai merg înainte..

Mitică. Așa! nu mai mergi? Frumósă revanșă..
Décă ești cavaler, trebuie să mai joci.

Pav. Ar fi o nebunie din partea mea. Mă
revoc la aprețierea Domnului avocat.

Țip. Are reson Domnul Pavleanu. Jocul e joc
ér nu jucărie. Décă n'ai bani, n'ai nici dreptul de
a câștiga, căci décă ai perde, cu ce ai plăti?

Mitică Așa dară ruinat!

Țip. Ce a fost, a fost, ce va fi, va fi.

Pav. Primul lucrul ce va fi, este, ca să ne
drezezi actul cu care Mitică cedéază proprietatea
moșiei sale.

Țip. Sunt la ordinele D-voastră. (Să scólă de la
masa de joc și se aședă la masa de scris.)

Pav. (să scólă și el și sună. Cătra Sava, care a intrat.)
Du-te la Hotel London și rógă pe coconița Fortoc
și pe chir Tanase să poftéscă aici. (Sava se închină și ese.)

Mitică. (A remas sfirșit pe scaunul său.) De, ce îi
chemi? . .

Pav. Scii bine, că chir Tanase a luat cu sine
actul, ce erai să subscrii ovreului. Acolo se pot
găsi datele privitoare la moșia ta, fără de care
Domnul avocat, n'ar putea să facă documentul
de vëndare.

Țip. (s'a și apucat de scris.) Mai bine Țis, n'ași
putea să-l completez. Datele însă sunt nisce lucruri

secundare după mine și după întregul nostru barou. Unde nu scim ceva, lăsăm locul în alb și-l complectăm mai târziu sEU nu-l complectăm . . . după împrejurări. Principalul este să nu lipsescă subscrierea . . .

Pav. Cu tóte astea doresc, să se facă un sinet complet.

Țip. Bine, bine, să va face.

Mitică. Nu-mi trece din gând, că ai fost prezentat Irinei.

Pav. Așa, nu-ți trece din gând? Pe semne începî să ia! a minte. Cred că nu vei avea nimic în contra intențiunei mele, de a-ți deveni cumnat?

Mitică. Acéstă întrebare nu mă surprinde așa de mult, pe cât ai putea să cređi. Ași vrea să știu însă, ce ai fi făcut, dacă . . . în loc de a câștiga . . . ai fi perdut?

Pav. Atunci m'ar fi ajutat tată-meu, boerul, cum mă va ajuta și acum, căci părăsesc cariera de actor.

Mitică. Ér eú . . . cea de cartofor.

Țip. Vorba Ungurenilor: dacă-i musal, bu-curos.

SCENA XI.

Precedenții. **Irina, Tanase.**

Pav. Poftiți, vă rog, de asistați la subscrierea actului prin care fratele Mitică transferă proprietatea moșiei Ulmenii surorii sale, D-șórei Irina.

Irina. Să póte? De unde acéstă marinositate?

Tan. Va fi vr'o apucătură de avocat. Ia sama coconiță, să nu dai de vr'un bucluc. Voiesc să dejóce epitropia, alt nimic.

Mitică. Nu va fi nici un bucluc chir Tanase. E că fratele Leo m'a învățat minte. Incetul cu încetul imi va veni dóră și norocul cel statornic.

Tan. Să dea Dumneđeu, să dea D-đeú!

Irina. O Dómne. Ce fel de minte te-a învățat Domnul Pavleanu?

Țip. (dela masă). Pe cât am înțeleș, am să trec în act ca cumpărátóre pe Domnișóra Fortoc.

Pav. Da, pe Domnișóra Irina Fortoc. Moșia a fost câștigată de mine pe norocul Dumniaei.

Irina. Pe norocul meú? Nu glumi cu asemenea lucruri, Domnule Leo!

Pav. Cum aș putea! Domnul de colea e avocat, licențiat în drepturi. Dumniilor nu sciă de glumă, când prind condeiu în mână.

Tan. Vedî așa coconiță, brava! Rămânem cum am fost, cu singura deosebire numai, că venitul Ulmenilor d'acum înainte nu-l va mai păpa coconașul, ci-l vom toca noi.

Pav. Prea te-a luat gura pe dinainte, chir Tanase. D-ta vei toca din venit, numai cât îți voi da eu... căci am de gând să mă fac soțul coconiței, prin urmare stăpânul D-tale. Ce ȕici, Domnișoră Irină? Imî permiți a veni în vr'una din aste ȕile la moșie... cu tata... să te pețim dela mama D-tale?

Tip. Pe cât înțeleg, voi avea a mai face și un act de mariaj. Cluj / Central University Library Cluj

Mitică. Tot a fost bine, cum a fost. Vom merge cu toți la neneca, să mă bucur și eu împreună cu Dumniaei.

Tan. Bine că m'a scăpat Dumneȕeu de grijile epitropicesci!

Sava (intră). A trimis Domnul bancher după pălărie, pe care să i-o daș?

Mitică. Ce dobitocie!

Sava (privesce uimit împrejur).

(Cortina)